

Quickscan natuurtoets

Herontwikkeling Oude Doetinchemseweg 22

's-Heerenberg

J.H. van den Brink Beheer B.V.

Quickscan natuurtoets

Herontwikkeling Oude Doetinchemseweg 22

's-Heerenberg

Opdrachtgever: J.H. van den Brink Beheer B.V.

Projectnummer: 3396.01

Datum: 08-04-2021

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar

Autorisatie: Laura Tilleman

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN.....	4
2.1	Beschrijving projectgebied	4
2.2	Algemene constatering	5
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	WERKWIJZE.....	6
3.1	Bureauonderzoek.....	6
3.2	Veldbezoek	6
3.3	Betrouwbaarheid	6
4	BELEIDSKADER	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Gebiedsbescherming.....	7
4.3	Soortbescherming	8
4.4	Houtopstanden	8
5	RESULTATEN	9
5.1	Gebiedsbescherming.....	9
5.2	Soortbescherming	10
5.3	Samenvatting	16
6	CONCLUSIE	17
6.1	Conclusies soort- en gebiedsbescherming	17
6.2	Nader onderzoek.....	18
7	LITERATUURLIJST	20
7.1	Referenties	20
7.2	Gebruikte websites	20
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	20

1 INLEIDING

In opdracht van J.H. van den Brink Beheer B.V. is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan natuurtoets uitgevoerd aan de Oude Doetinchemseweg 22 te 's-Heerenberg. Het plan voorziet in de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van tien appartementen.

Het doel van de natuurtoets is om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid en (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde gebieden en dier- en plantensoorten. Uit deze natuurtoets moet blijken of er nadelige effecten zijn op gebieden met een speciale beschermingsstatus, namelijk: Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Vervolgens worden de mogelijke effecten onderzocht op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Als (nadelige) effecten niet uit te sluiten zijn moet nader onderzoek plaatsvinden, moeten er mitigerende/compenserende maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze natuurtoets is gebaseerd op bureauonderzoek en een veldonderzoek.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de werkwijze (hoofdstuk 3), het beleidskader (hoofdstuk 4), de resultaten (hoofdstuk 5) en de conclusie (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen binnen de bebouwde kom van 's-Heerenberg en bestaat in de huidige situatie uit een pand dat in gebruik is als fysiopraktijk. De locatie heeft een oppervlakte van circa 990 m². De directe omgeving van het projectgebied kan omschreven worden als woonmilieu. Het wordt begrensd door de Oude Doetinchemseweg aan de noord- en westzijde, de Dahliastraat aan de zuidzijde en woonpercelen aan de oostzijde (figuur 1).

Figuur 1. Ligging projectgebied (rood kader) aan de Oude Doetinchemseweg.

2.2 Algemene constatering

Het projectgebied bestaat uit de voormalige fysiopraktijk, bestrating en enkele groenperkjes. Het gebouw van de voormalige fysiopraktijk is L-vormig, heeft een wolfsdak en is in de huidige situatie niet meer in gebruik. Aan de binnenzijde is het nog deels gestoffeerd. Direct ten westen van het gebouw bevindt zich een privéparkeerplaats en ook aan de zuidoostelijke zijde van het gebouw ligt een bestraat gedeelte. De groenperkjes bestaan uit enkele hagen en bosschages.

Figuur 2: Oostelijk deel van het projectgebied (linksboven); De oude fysiopraktijk vanuit zuidoostelijke richting gezien (rechtsboven); Groenperkje in het westelijke deel van het projectgebied (linksonder); Westzijde van het gebouw, groenperkje en een deel van het privéparkeerterrein (rechtsonder).

2.3 Geplande werkzaamheden

J.H. van den Brink Beheer B.V. heeft het voornemen om de bebouwing in het projectgebied te slopen en hiervoor in de plaats een woongebouw te realiseren met tien gestapelde appartementen.

3 WERKWIJZE

3.1 Bureauonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is onderzoek gedaan naar de ligging van het gebied t.o.v. beschermde natuurgebieden, de voorkomende habitats en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en rondom het gebied. De bronnen die hiervoor zijn geraadpleegd zijn te vinden in de literatuurlijst (zie hoofdstuk 7).

3.2 Veldbezoek

Het veldbezoek is uitgevoerd op 2 april 2021 en vond plaats van 10:00 tot 11:00. Tijdens het veldbezoek was het grotendeels bewolkt. Er stond een matige wind (N3) en het was 5 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde planten- en diersoorten. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

3.3 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het projectgebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal drie jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, of wanneer inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan drie jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

4 BELEIDSKADER

4.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel de natuur te beschermen, te ontwikkelen en de biologische diversiteit te behouden en herstellen. Voor ruimtelijke ingrepen zijn naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) ook hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (soortenbescherming) en hoofdstuk 4 (houtopstanden) van de Wnb van belang. Beschermd gebied die geen deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk zijn gebieden die behoren tot Natuurnetwerk Nederland. Deze gebieden vallen echter niet onder de Wnb, maar worden op provinciaal niveau beschermd.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn van de Europese Unie. Dit zijn gebieden waarin habitats en soorten beschermd worden die van Europees belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten en andere handelingen die negatieve effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning. Dit geldt niet alleen voor projecten en handelingen binnen het Natura 2000-gebied. Ook projecten en handelingen aangrenzend of buiten het gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland (NNN) bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omringende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het NNN is niet meegenomen in de Wnb; provincies wijzen zelf gebieden aan en dragen de verantwoordelijkheid voor het NNN en zijn behoud en ontwikkeling. In Gelderland zijn de GNN-gebieden aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

Ruimtelijke ingrepen mogen de kenmerken en waarden van het NNN niet schaden. Dit wordt gewaarborgd door het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang kan vinden als er sprake is van significant negatieve effecten, tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven;
- Negatieve effecten op oppervlakte, samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden worden zoveel mogelijk beperkt en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd.

Groene ontwikkelingszone

Om de samenhang van de natuur in het Gelders Natuurnetwerk te beschermen wil de provincie verbindingzones aanleggen in de Groene Ontwikkelingszone. Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in principe niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten. Net als de GNN-gebieden is de Groene Ontwikkelingszone aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

4.3 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Wnb § 3.1)
- Beschermingsregime soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (Wnb § 3.2)
- Beschermingsregime andere soorten (Wnb § 3.3)

In bovengenoemde paragrafen uit het Wnb zijn verbodspalingen vastgesteld en is vastgesteld voor welke handelingen een vrijstelling verleend kan worden. De verbodsbepalingen houden in dat vogels en andere beschermde soorten niet gedood of opzettelijk gestoord mogen worden en nesten, voortplantings- en rustplaatsen niet beschadigd mogen worden. Verder mogen beschermde planten niet geplukt of vernield worden. Als de werkzaamheden van het project leiden tot het overtreden van deze verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een provinciale vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

4.4 Houtopstanden

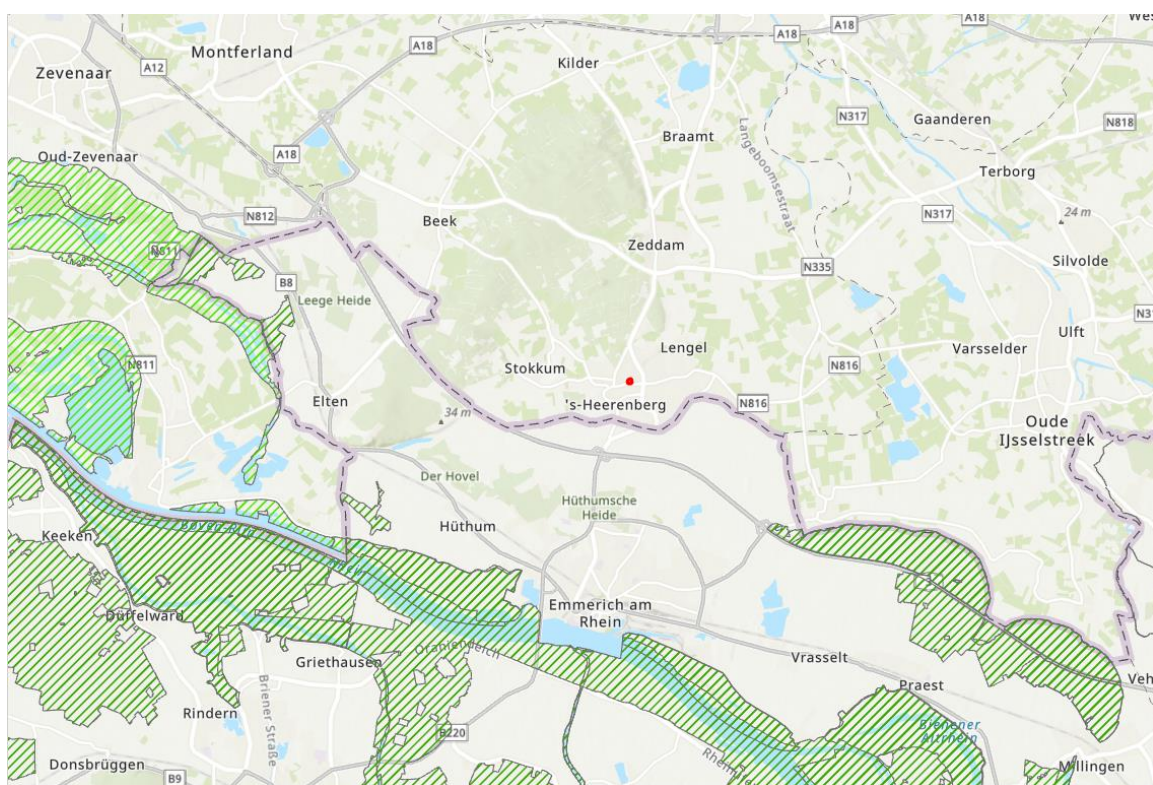
Als houtopstanden buiten de bebouwde kom worden geveld kan er een meld- en herbplantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Wet natuurbescherming omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die een oppervlakte van 10 are of meer beslaan. Ook wordt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen als houtopstand gerekend (Wnb §4.1). Omdat het perceel binnen de bebouwde kom valt is er geen vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Voor de kap van houtopstanden binnen de bebouwde kom geldt gemeentelijke regelgeving.

5 RESULTATEN

5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

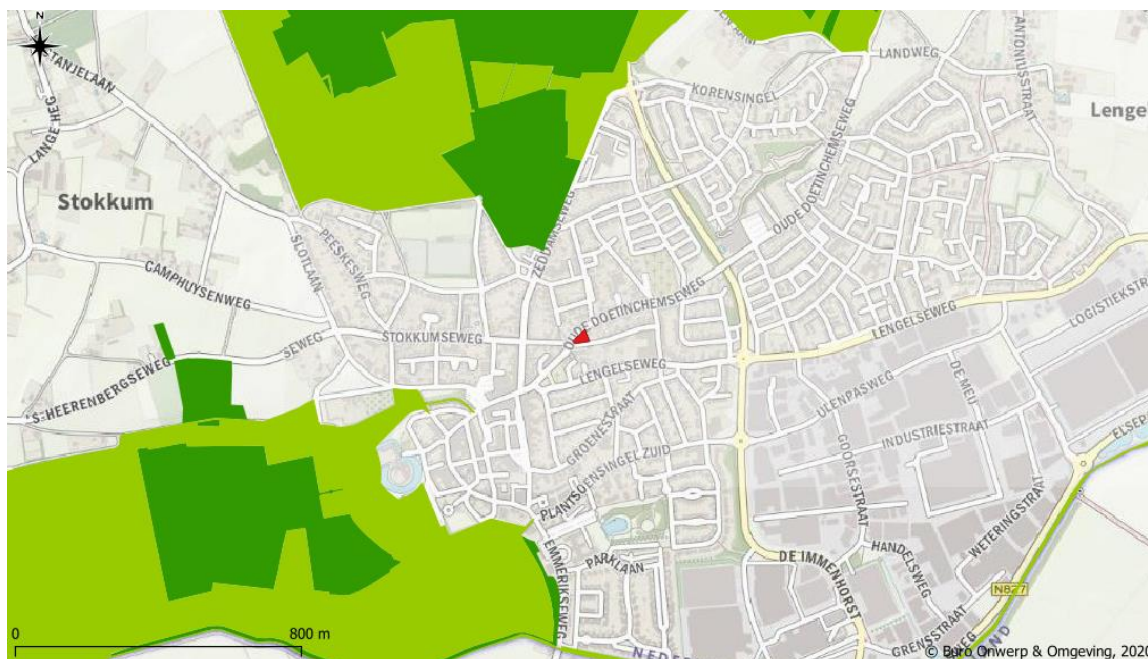
Het projectgebied ligt buiten de Natura 2000-gebieden. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied betreft het in Duitsland gelegen 'Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung' op een afstand van circa 4,4 kilometer (figuur 4). Andere Natura 2000-gebieden op minder dan 10 km afstand van het projectgebied zijn 'NSG Emmericher Ward' (4,7 km), 'VSG Unterer Niederrhein' (4,9 km), 'Dornicksche Ward' (5,4 km), 'Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef' (5,7 km), 'Kalflack' (5,8 km), 'Rijntakken' (6,75 km), 'NSG Salmorth, nur Teilfläche' (7,4 km), 'NSG Kellener Althrein, nur Teilfläche, mit Erweiterung' (7,9 km), 'Bienenr Altrhein, Millinger und Hurler Meer' (8,4 km) en 'NSG Grietherorther Altrhein' (9,0 km).

Figuur 4. Ligging projectgebied (rode stip) t.o.v. de Natura 2000-gebieden (groen gearceerd).

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op 4,4 km afstand van het projectgebied. Verstoringen die bij woningbouw aan bod kunnen komen zijn oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring, verstoring door geluid/licht/trilling en verstoring door mechanische effecten. Gezien de kleinschaligheid van de ontwikkeling en de ligging binnen de bebouwde kom worden bovenstaande verstoringen echter niet verwacht op de Natura 2000-gebieden. Er wordt wel geadviseerd om een AERIUS-berekening uit te voeren voor de ontwikkeling op deze locatie. Op deze manier kunnen negatieve effecten als vermessing en verzuring door stikstofdepositie worden berekend en eventueel worden uitgesloten.

Het projectgebied ligt op circa 270 m afstand van gebieden die behoren tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en op 360 m afstand van gebieden die behoren tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) (figuur 5). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten van het GNN en de GO werkzaamheden niet aangetast.

Figuur 5. Globale ligging projectgebied (rood) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen)

Houtopstanden

De bosschages in het projectgebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze bevinden zich namelijk binnen de bebouwde kom.

5.2 Soortbescherming

Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen in de omgeving van het projectgebied de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal worden opgedeeld in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn. Vervolgens wordt er onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen, bijvoorbeeld zomer- en paarverblijven.

Gebouwbewonende vleermuizen maken doorgaans gebruik van spouwruimtes, spleten en vergelijkbare ruimtes in gebouwen. Het gebouw bevat diverse openingen in de bedaking die vleermuizen toegang kunnen bieden tot een verblijfplaats. Het gaat om openingen onder de dakpannen naast de kilgoot, een opening boven een regenpijp en enkele loszittende nokvorsten (figuur 6). Hierdoor kan de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen niet uitgesloten worden.

Figuur 6. Openingen langs dakpannen naast de kilgoot en boven een regenpijp (links); Opening bij een loszittende nokvorst (rechts).

In het projectgebied zijn geen bomen aanwezig, waardoor negatieve effecten op boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. Er worden met de sloop van de bebouwing geen kwetsbare verbindingen aangetast. Omdat vleermuizen voldoende gelegenheid hebben om door het landschap te navigeren kunnen negatieve effecten op vliegroutes worden uitgesloten.

Foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn windbeschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken en houtwallen), maar ook open plekken in bosgebieden of langs oevers met rietkragen. Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. Geschikte elementen zijn echter niet aanwezig in het projectgebied, waardoor effecten op essentiële foerageergebieden kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

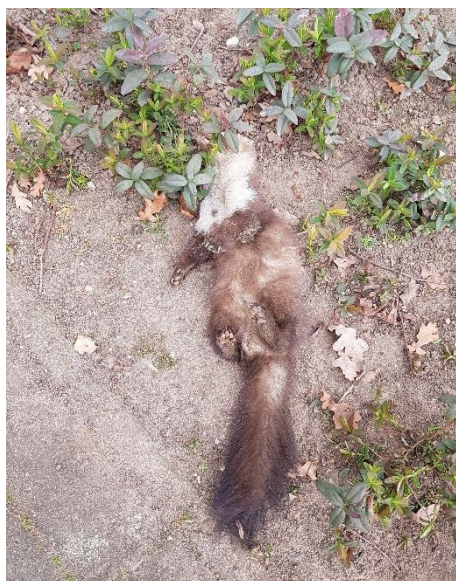
Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn verschillende algemene grondgebonden zoogdieren te verwachten in en rondom het projectgebied. Enkele voorbeelden hiervan zijn de egel en de huismuis. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren in het projectgebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Voor de meeste algemene zoogdiersoorten geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb), waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden. Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te voorkomen of beperken.

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de bever, otter, das, bunzing, wezel, boommarter, steenmarter en eekhoorn in de omgeving van het projectgebied voorkomen. De bever en de otter kunnen op voorhand worden uitgesloten omdat er geen aquatische elementen aanwezig zijn in het projectgebied. Daarnaast kunnen de das, boommarter, bunzing en wezel ook op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten hebben alleen vaste rust- en verblijfplaatsen in kleinschalige cultuurlandschappen of bosgebieden en vermijden stedelijke gebieden. Ten slotte kan de eekhoorn op voorhand worden uitgesloten omdat deze soort nestelt in bomen en er geen bomen aanwezig zijn in het projectgebied.

Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek werd een dode steenmarter aangetroffen in een groenperkje ter hoogte van Dahliastraat 2, naast het projectgebied (figuur 7). Het gebouw werd van binnen onderzocht op sporen die wijzen op de aanwezigheid van de steenmarter (latrines, geur, etc.). Aan de binnenzijde van het gebouw werden echter geen sporen aangetroffen die wijzen op een verblijfplaats. Negatieve effecten op de steenmarter kunnen daarom worden uitgesloten.

Figuur 7. Dode steenmarter in groenperkje ter hoogte van Dahliastraat 2.

Vogels

Algemene soorten

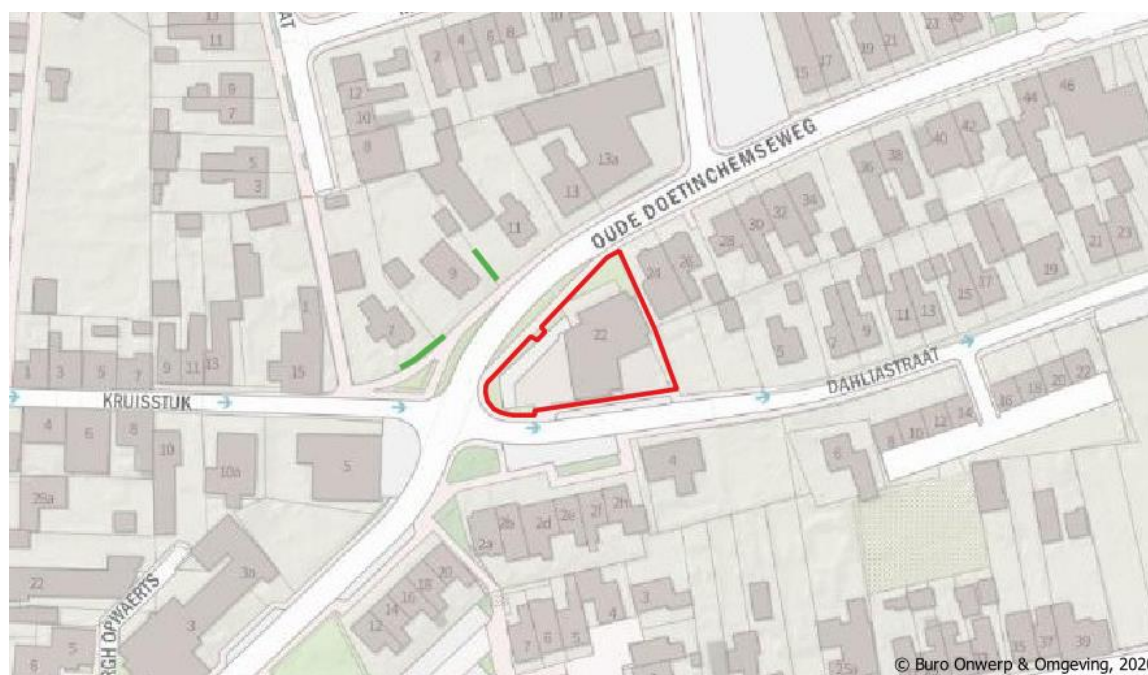
Verschillende algemene vogelsoorten kunnen voorkomen in en rondom het projectgebied. Tijdens de quickscan werden de houtduif, kauw en witte kwikstaart in het projectgebied waargenomen. Alle in het wild levende vogelsoorten mogen niet opzettelijk gestoord, gevangen of gedood worden volgens de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb). Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. Hier geldt dat buiten het broedseizoen gewerkt moet worden om verstoring te voorkomen. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van maart tot en met juli loopt, maar bij enkele soorten begint het seizoen eerder of loopt het langer door. Geldend hierbij is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Binnen de bebouwde kom van 's-Heerenberg kunnen dit de volgende soorten zijn: slechtvalk, buizerd, sperwer, ransuil, kerkuil, gierzwaluw, roek, grote gele kwikstaart en huismus. Van deze strikt beschermde soorten kunnen de buizerd, sperwer, ransuil en roek worden uitgesloten aangezien deze soorten in bomen nestelen en er geen bomen in het projectgebied aanwezig zijn. Ook kan de slechtvalk worden uitgesloten omdat deze enkel broedt op zeer hoge gebouwen. Daarnaast kan de kerkuil ook op voorhand worden uitgesloten omdat deze soort broedt in oude schuren en de oude fysiopraktijk niet aan de eisen van de soort voldoet. Tenslotte kan de grote gele kwikstaart worden uitgesloten omdat deze nabij snelstromend water voorkomt en er geen beekjes of andere aquatische elementen aanwezig zijn nabij het projectgebied.

De gierzwaluw is een soort die voorkomt in dorpen en steden waar hij broedt in donkere holtes, spleten en onder dakpannen van gebouwen. De dakpannen naast de kilgoot vormen een potentieel geschikte nestlocatie voor de gierzwaluw. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De huismus is een standvogel die gebonden is aan bebouwing en komt voornamelijk voor in dorpen en steden. De huismus werd tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het projectgebied. De aanwezige bebouwing is in potentie geschikt als nestplaats; bijvoorbeeld onder de voorste rij dakpannen of langs de dakpannen naast de kilgoot. Daarnaast kunnen de bosschages eventueel behoren tot de functionele leefomgeving. De quickscan is echter uitgevoerd in de tijd van het jaar waarin huismusonderzoek volgens het kennisdocument van BIJ12 (2017^b) mag worden uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek werden alleen huismussen aangetroffen aan de overzijde van de Oude Doetinchemseweg. Hier bevinden zich zogenaamde 'kwetterbosjes' in de tuinen van nummer 7 en 9 (figuur 8). Een tweede onderzoeksrunde moet bevestigen of huismussen beschermde functies hebben in het projectgebied.

Figuur 8. De ligging van de kwetterbosjes (groene lijnen) ten opzichte van het projectgebied (rood kader).

Naast strikt beschermde soorten, staan er ook soorten in de Wet natuurbescherming beschreven waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Dit zijn voornamelijk hollenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen zoals de tijdens de quickscan waargenomen pimpelmees. Het projectgebied vormt een geschikte broedbiotoop voor een aantal van deze soorten, maar uitwijkmogelijkheden zijn ruim voorradig, waardoor er geen ecologisch zwaarwegende redenen zijn om eventueel aanwezige nesten van deze soorten jaarrond te beschermen.

Reptielen en amfibieën

Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn er verschillende algemene amfibieën te verwachten in en rondom het projectgebied. Enkele voorbeelden hiervan zijn de gewone pad en de bruine kikker. Voor de algemene amfibieën geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt wel de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb), waarbij handelingen die nadelige effecten hebben achterwege moeten worden gelaten. Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te voorkomen of beperken.

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de rugstreepad, gladde slang, hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis in de omgeving van het projectgebied kunnen voorkomen. De rugstreepad, gladde slang en zandhagedis worden beschermd volgens de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) en de hazelworm en levendbarende hagedis zijn nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb). De rugstreepad komt voor op zandgrond en heeft ondiepe poelen nodig voor zijn voortplanting. De aanwezigheid van de rugstreepad kan worden uitgesloten door de afwezigheid van geschikt leefgebied. De aanwezigheid van de gladde slang, levendbarende hagedis en zandhagedis kan ook worden uitgesloten omdat deze soorten voorkomen op heide en/of hoogveengebieden. Ten slotte hebben de waarnemingen van hazelwormen betrekking op het ten noordwesten van 's-Heerenberg gelegen Bergherbos. Negatieve effecten of strikt beschermde reptielen en amfibieën kunnen worden uitgesloten.

Overige beschermde diersoorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de grote vos eventueel te verwachten is in de omgeving van het projectgebied. Deze soort is nationaal beschermd volgens artikel 3.10 van de Wnb. De grote vos is een zeldzame, migrerende vlinder die haar eitjes legt rond de bovenste takken van hoogopgaande bomen. In Nederland worden vooral iepen, maar ook sommige wilgensoorten, de pruim en zoetkers gebruikt als waardplant (Nederlands Soortenregister, 2021). De soort overwintert als vlinder in oude, houten schuren of in holle bomen. Het projectgebied voorziet niet in geschikte waardplanten of potentiële overwinteringslocaties voor de soort, waardoor negatieve effecten op de grote vos kunnen worden uitgesloten.

Verder zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissen, weekdieren, libellen en kevers rondom het projectgebied. Het projectgebied is merendeels verhard en er is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor het ongeschikt is voor deze soortgroepen.

Vaatplanten en mossen

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens blijkt dat tonghaarmuts, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, korensla en smalle raai eventueel te verwachten zijn in de omgeving van het projectgebied. De tonghaarmuts is beschermd volgens bijlage I van het verdrag van Bern en de overige soorten zijn nationaal beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De tonghaarmuts komt voor in jonge wilgenbossen en op jonge zomereik. Het glad biggenkruid komt voor op kalkarme akkers, duingraslanden en in bermen. Het groot spiegelklokje komt voor op kalkrijke akkers en in bermen. De grote leeuwenklauw komt voor langs wegbermen, graanakkers, rivieroeverwallen, sloothellingen, braakliggende terreinen, dijken en spoorwegen. De korensla komt in Nederland vrijwel uitsluitend voor op ecologisch beheerde wintergraanakkers en de smalle raai komt zeer zeldzaam voor op kalkrijke akkers. De genoemde soorten komen niet voor in de bebouwde omgeving en op basis van biotoopvoorkeuren zijn ze niet in het projectgebied te verwachten. Negatieve effecten op strikt beschermde vaatplanten en mossen kunnen daarom worden uitgesloten.

Verder zijn tijdens het veldbezoek een aantal algemene soorten waargenomen zoals gewone klimop, paarse dovenetel, vlakke dwergmispel, mahonie, winterpostelein en voorjaarsster.

5.3 Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de soorten die (mogelijk) aanwezig zijn weer, de effecten waar ze last van hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouw-bewonende soorten	Mogelijk	Verdwijnen verblijf-plaatsen	Nader onderzoek nodig
	Verblijfplaatsen boom-bewonende soorten	Nee	-	-
	Foerageergebieden	Nee	-	-
	Vliegroutes	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdiersoorten	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
	Strikt beschermde soorten	Nee	-	-
Vogels	Algemene soorten	Nee	-	-
	Gierzwaluw en huismus	Mogelijk	Verdwijnen verblijf-plaatsen	Nader onderzoek nodig
Reptielen en amfibieën	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
	Strikt beschermde soorten	Nee	-	-
Vlinders	Strikt beschermde soorten	Nee	-	-
Overige diersoorten	Strikt beschermde soorten	Nee	-	-
Vaatplanten en mossen	Strikt beschermde soorten	Nee	-	-

*Er dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

6 CONCLUSIE

6.1 Conclusies soort- en gebiedsbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het project op beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn de mogelijke effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten (Wnb) onderzocht. In het projectgebied zijn potentiële verblijfsfuncties van beschermde soorten geconstateerd. Deze worden in dit hoofdstuk verder toegelicht.

Gebiedsbescherming

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied bevindt zich op 4,4 kilometer, maar gezien de kleinschaligheid van de ontwikkeling worden er geen negatieve effecten verwacht als versnippering, vervuiling of verstoring door trilling en geluid. Er wordt wel geadviseerd een AERIUS-berekening uit te voeren i.v.m. de realisatie en het gebruik van de nieuwe appartementen. Hiermee kunnen negatieve effecten als vermisting en verzuring door stikstofdepositie worden berekend en eventueel worden uitgesloten.

Het projectgebied ligt op circa 270 m afstand van gebieden die behoren tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en op 360 m afstand van gebieden die behoren tot de Groene Ontwikkelingszone (GO). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten van het GNN en de GO werkzaamheden niet aangetast.

Houtopstanden

De bosschages in het projectgebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze bevinden zich namelijk binnen de bebouwde kom.

Soortbescherming

Van een aantal soorten is de aanwezigheid in het projectgebied niet uit te sluiten. Hieronder wordt per soort(groep) ingegaan op de bescherming en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden door de werkzaamheden.

Gebouwbewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek werden diverse invliegopeningen aangetroffen die als rust- of verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen, opzettelijk te verstoren of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen. De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als verblijfplaats fungeert. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen moet daarom nader worden onderzocht.

Gierzwaluw

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële invliegopeningen aangetroffen die als nest- of rustplaats kunnen dienen. De gierzwaluw is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en zijn vaste verblijf- of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeert voor de gierzwaluw. De aanwezigheid van gierzwaluwen moet daarom nader worden onderzocht.

Huismus

Het projectgebied vormt een geschikte leefomgeving voor de huismus en tijdens het veldbezoek zijn de voorste rij dakpannen en dakpannen naast de kilgoot geschikt bevonden als potentiële nestlocatie van de soort. Daarnaast kunnen de bosschages eventueel behoren tot de functionele leefomgeving. De huismus wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wnb. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en de nest- of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Daarnaast is ook de functionele leefomgeving van de huismus beschermd. De sloop van het gebouw en het verwijderen van de bosschages zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze tot de nestlocaties of de functionele leefomgeving behoren. De aanwezigheid van huismussen moet daarom nader worden onderzocht.

Algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten in het projectgebied voorkomen. Hierbij moet de algemene zorgplicht in acht worden genomen (artikel 1.11 Wnb). Handelingen die nadelige effecten hebben moeten achterwege worden gelaten. Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te voorkomen of beperken. Overigens moeten de werkzaamheden plaatsvinden buiten het vogelbroedseizoen omwille de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

6.2 Nader onderzoek

Gelet op de geschiktheid van het projectgebied voor gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen is nader onderzoek noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het projectgebied voor deze soorten te kunnen bepalen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn.

Gebouwbewonende vleermuizen

Het nader onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakbeeraad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021). Voor gebouwbewonende soorten worden de onderzoeksmethoden van de gewone dwergvleermuis aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten kunnen worden aangetoond. Dit houdt in dat er in de periode van mei t/m september de volgende onderzoeken uitgevoerd dienen te worden:

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij minimaal één onderzoeksrunde moet plaatsvinden in juni;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei – 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij één ronde gecombineerd kan worden uitgevoerd met het onderzoek naar kraamverblijven.
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 30 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen.

Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw moet worden uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli conform het Kennisdocument van BIJ12. In deze periode moeten er drie veldbezoeken worden afgelegd met een tussenperiode van tenminste tien dagen. Hiervan moet minimaal één van de veldbezoeken plaatsvinden tussen 20 juni en 7 juli. Dat is de periode dat er jongen aanwezig zijn. De inventarisaties beginnen twee uur voordat de zon ondergaat en duren tot aan zonsondergang (BIJ12, 2017^a).

Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus moet worden uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het Kennisdocument van BIJ12. In deze periode moeten twee veldbezoeken worden afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Omdat de quickscan in de juiste periode van het jaar is uitgevoerd en de huismus nadrukkelijk is onderzocht is slechts één extra veldonderzoek nodig. Gedurende één uur moet worden gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties. Ook moet worden onderzocht of de bosschages deel uitmaken van de essentiële functionele leefomgeving (BIJ12, 2017^b).

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Gierzwaluw, Apus apus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12

Provincie Gelderland (2018^a). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Provincie Gelderland (2018^b). *Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021). *Vleermuisprotocol 2021 gepubliceerd (28 oktober 2020)*. Geraadpleegd op 6 april 2021 via <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

7.2 Gebruikte websites

www.pdok.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2009). *Birds of Europe (2e ed.)*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

